

jiné. Nepatřily nikomu. Žily po svém. Rozuměly bylinám, pomáhaly při porodech, léčily a často se nepodřizovaly autoritám. Byly jednoduše příliš svobodné. A společnost, která se bojí, svobodu velmi často netoleruje. Místo aby se ji snažila pochopit, označí ji za nebezpečí.

Samozřejmě víme, že později se hon na čarodějnice zvrhl natolik, že člověk vůbec nemusel být léčitelkou ani bylinkářkou. Stačilo sousedské obvinění, závist nebo osobní spor. To už je ale jiná kapitola.

Možná tedy kočky nebyly spojovány s čarodějnictvím proto, že by byly temné. Možná jen stály po boku těch, které byly jiné. A to stačilo.

Když dnes večer sedím u stolu a píšu, často mi některá z mých koček skočí na klín. Lehne si přesně přes papíry nebo přes klávesnici. Někdy mi tlapkou přidrží ruku, jako by mi připomínala, že mám na chvíli přestat psát a jen být.

A já si najednou představím jednu bylinkářku před pěti sty lety.

Sedí u ohně. Suší heřmánek. Vedle ní visí svazky šalvěje a pelyňku. U nohou jí spí kočka. Úplně stejná. Stejně klidná. Stejně obyčejná.

A přesto kvůli ní mohla přijít o život.

Ten obraz mě vždycky bodne u srdce. Protože si uvědomím, že mezi námi vlastně není žádná velká vzdálenost. Jen několik století. Jinak jsme si možná mnohem podobnější, než se na první pohled zdá.

Pořád nasloucháme zvířatům. Pořád sbíráme byliny. Pořád věříme intuici víc než hluku světa. A pořád máme u nohou kočku.

Možná jsme opravdu dědičky těch tichých žen, kterým svět příliš nerozuměl.

A možná je tahle kniha malým návratem spravedlnosti. Tichým poděkováním všem ženám, které byly odsouzeny jen proto, že byly jiné. A také všem kočkám, které tehdy jen seděly na prahu domu, a přesto byly označeny za symbol temnoty.

Protože já už dnes věřím něčemu jinému.

Kočka není symbolem čarodějnictví.

Kočka je symbolem svobody.

A svoboda byla odjakživa jednou z věcí, kterých se lidé báli nejvíc.

Ale vraťme se zpátky k familiárům.

Když dnes vyslovíme slovo familiár, zní téměř tajemně. Připomíná fantasy romány, demony nebo duchovní služebníky čarodějnic. Jenže původ samotného slova je mnohem prostší a mnohem lidštější.

Pochází z latinského slova *familiaris*, které znamená „rodinný“, „domácí“ nebo „patřící k domu“. Teprve později získalo v evropské lidové magii a během čarodějnických procesů nový význam. Za familiára byl považován duchovní pomocník, který se měl své paní zjevovat nejčastěji ve zvířecí podobě.

To je ale zajímavé, nemyslíš?

Slovo, které původně označovalo někoho blízkého, člena domácnosti nebo věrného společníka, se během staletí proměnilo v označení něčeho, čeho se lidé báli nebo bát měli.

A jaké zvíře si s familiárem spojovali nejčastěji?

Kočku.

Možná proto, že byla odnepaměti součástí lidských domovů. Možná proto, že působila tajemněji než ostatní domácí zvířata. A možná jednoduše proto, že si i po tisících let života vedle člověka zachovala to nejceněnější, co kdy měla.

Svobodu.

Teprve později, především v době honů na čarodějnice, získalo slovo familiár úplně nový význam. Představitelé církve a justice začali tvrdit, že každá čarodějnice má svého zvířecího pomocníka – bytost, která jí slouží jako prostředník mezi ní a ďáblem. Měl jí dodávat sílu, našeptávat zaklínadla, pomáhat při kouzlech a být důkazem její smlouvy s temnými silami.

Dnes už víme, že šlo především o projekci strachu, náboženské propagandy a představ tehdejší společnosti. Mnohá přiznání vznikala pod

